

י"ב אלול, תשפ"ו
25 אוגוסט, 2026

**לכבוד
חברי התאחדות הקבלנים בוני הארץ**

**הנדון: היערכות לקראת כניסתן לתוקף של תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה) (תיקון),
התשפ"ו-2025
בעלי תפקידים באתר בנייה ואחריותם**

בתאריך 16.10.26 תכנסנה לתוקף תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה) (תיקון), התשפ"ו-2025 (להלן: "התקנות החדשות"), אשר מתקנות את תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה), התשמ"ח-1988.

בהתאם לפרסומי משרד העבודה בנושא, מטרת התיקון היא יצירת שרשרת אחריות ברורה בין בעלי התפקידים באתר הבנייה, תוך הטמעת כלי ניהול ובקרה מתקדמים (תפקידים חדשים שהתווספו - מנהל אתר ובקר בטיחות). כן צוין, כי התקנות החדשות מציגות שינויים מהותיים בהגדרות ובדרישות באופן שמעמיק ומרחיב משמעותית את בעלי העניין שיידרשו לפעול לטובת הבטחת הבטיחות בעת ביצוע עבודות בנייה.

לקראת כניסתן לתוקף של התקנות החדשות, במסמך זה, לשימושכם, **עיקרי העדכונים והשינויים בתקנות, באשר לבעלי תפקידים באתר בנייה ואחריותם, ותוכנית הבטיחות הנדרשת**. יודגש, כי מסמך זה אינו כולל התייחסות לדרישות וחובות נוספות בתחומים אחרים, שנקבעו בתקנות החדשות. **אנו קוראים לכלל החברות, היזמים, הקבלנים וציבור העוסקים בענף הבנייה, ללמוד את התקנות החדשות ולהיערך ארגונית ותפעולית לקראת מועד תחילתן.**

החידושים העיקריים בתקנות החדשות מתייחסים ל:

- ❖ **הסדרת שרשרת האחריות באתרי בנייה** - הוגדרו בעלי תפקידים והאחריות המוטלת עליהם;
- ❖ **הוספת תפקידים חדשים באתרי בנייה** - התווספו תפקידי בקרה וניהול: תפקיד בקר בטיחות, ותפקיד מנהל אתר (לאחרים ששטחם 15,000 מ"ר לפחות).
- ❖ **תוכנית בטיחות** - נקבעה חובת הכנת תוכנית בטיחות בהתאמה למספר העובדים באתר הבנייה.

הארגונים המקומיים:	ארגון הקבלנים בנגב	ארגון קבלני הבניין והתשתיות בירושלים והסביבה	ארגון הקבלנים והבונים מחוז צפון	ארגון הקבלנים מחוז השרון והשומרון
ארגון הקבלנים מחוז אשדוד והשפלה	ארגון הקבלנים והבונים בחולון	ארגון הקבלנים נתניה	ארגון הקבלנים ברחובות והסביבה	ארגון הקבלנים והבונים מחוז תל אביב והמרכז
ארגון הקבלנים והבונים סניף אשקלון	ארגון הקבלנים והבונים מחוז חיפה	ארגון הקבלנים והבונים פתח תקווה		

CONTECH
מרכז חדשנות לטכנולוגיות בנייה

התאחדות הקבלנים בוני הארץ
הבית של הקבלנים

בעלי תפקידים באתר בנייה ואחריותם

1. המזמין

❖ ההגדרה שונתה.

❖ **הגדרת "מזמין"**: מי שהתקשר או ייפה את כוחו של אחר לביצוע עבודות בנייה או בנייה הנדסית, כולן או חלקן, והוא בעל הנכס¹ או בעל ההיתר².

❖ **המזמין לא יאשר התחלת עבודות בנייה** אלא אם התקיימו כל אלה:
א. הוכנה תוכנית בטיחות;

ב. בהסכם שערך עם מבצע הבנייה מפורטים המשאבים שיוקצו ליישום תוכנית הבטיחות³;

ג. **הוא מינה בקר בטיחות** והעביר פרטיו למבצע הבנייה לצורך דיווח. כל עוד לא מונה בקר בטיחות, יחולו על המזמין החובות החלות על הבקר.

❖ **מענה לסיכונים** - במקרה שבו דיווח בקר הבטיחות למזמין על סיכון שאינו קביל, על המזמין לאשר בכתב בתוך 48 שעות ממועד הדיווח כי ניתן מענה לסיכון. האישור ימסר למבצע הבנייה.

❖ **עבודות שלא חלות עליהן חובות המזמין**:

- עבודות שיפוץ שלא נדרש לגביהן אישור מהנדס;
- עבודות פטורות מהיתר בנייה;
- החלפת מיתקן גז לצריכה עצמית;
- עבודות בנייה עצמית⁴.

2. מבצע הבנייה

❖ **הגדרת "מבצע בנייה"**⁵: קבלן ראשי או מזמין, המבצע את העבודה כולה או חלקה באמצעות עובדים שלו או באמצעות קבלנים העובדים עבורו.

❖ **מבצע הבנייה לא יתחיל ולא ימשיך עבודות בנייה או בנייה הנדסית באתר בנייה** אלא אם התקיימו כל אלה:

א. הוא מינה מנהל עבודה שרשום במרשם מנהלי עבודה בהתאם לסיווג התואם את העבודות ודיווח על המינוי⁶;

ב. הוא מינה מנהל אתר (באתר ששטחו 15,000 מ"ר לפחות) ודיווח על המינוי;

ג. הוא אישר בחתימתו את תוכנית הבטיחות ומסר העתק וכל עדכון בה לבקר הבטיחות ולמנהל האתר;

ד. הוא קיבל אישור בכתב מהמזמין להתחיל בביצוע העבודות⁷.

¹ במקום שבו מבוצעות עבודות שאינן טעונות היתר בנייה.

² במקום שבו מבוצעות עבודות טעונות היתר בנייה.

³ אם המזמין הוא מבצע הבנייה - יפורטו המשאבים כאמור בתוכנית הבטיחות.

⁴ "בנייה עצמית" הוגדרה כ"אחד מאלה **שיוזם אדם למטרת שימוש למגורים**, שלא במסגרת עסק, משלח יד, שירות ציבורי, קבוצת רכישה או תוכנית חיוך כהגדרתה בחוק התכנון והבנייה: (1) עבודות הקמת בניין צמוד קרקע, שאינה בנייה רוויה; (2) עבודות שיפוץ".

⁵ יצוין, כי הגדרה זו לא השתנתה והיא מופיעה בנוסח התקנות טרם התיקון.

⁶ מבצע העבודה **אינו חייב במינוי מנהל עבודה** במקרה של עבודות שיפוץ שלא נדרש לגביהן אישור מהנדס או עבודות פטורות מהיתר בנייה, אולם אז יחולו על מבצע הבנייה גם החובות החלות על מנהל עבודה.

⁷ אלא אם עבודת הבנייה היא עבודה שלא חלה עליה חובות המזמין, כמפורט לעיל.

- ❖ **העסקת מנהל עבודה** - בהתאם לתקנות החדשות, "מבצע הבנייה לא יבצע עבודות בנייה או בנייה הנדסית אלא בנוכחותו ובהשגחתו של מנהל העבודה באתר הבנייה, ולא יעסיק את מנהל העבודה באתר הבנייה אלא בתפקידים התואמים את תפקידו לפי תקנה ג2".
- נוסחה של תקנה ג2 הנו, כדלקמן: "תפקידו של מנהל עבודה באתר הבנייה לפקח מטעם מבצע הבנייה על עמידה בהוראות הנוגעות לבטיחות העובדים לפי תקנות אלה ולבצע כל חובה שהוטלה על מנהל העבודה לפי כל דין".
- ❖ **הפסקת עבודה של מנהל עבודה/מנהל אתר** - הפסיק מנהל עבודה לשמש בתפקידו, לא ימשיך מבצע הבנייה בעבודות עד למינוי מנהל עבודה חדש. זאת ועוד, אם חדלו מנהל עבודה או מנהל אתר מלשמש בתפקידם, על מבצע הבנייה לדווח על כך מיד למפקח העבודה האזורי.
- ❖ **הקצאת משאבים** - מבצע הבנייה יעמיד לרשותם של מנהל עבודה ומנהל אתר, אם מונה, את האמצעים והמשאבים הנדרשים למילוי תפקידם, ויאפשר לבקר הבטיחות לבצע את תפקידו.
- ❖ **מענה לסיכונים** - עליו לתת מענה מיידי לסיכון שאינו קביל ולעדכן את תוכנית הבטיחות בהתאם.
- ❖ **ניהול הפנקס הכללי** - מבצע הבנייה אחראי לצרף מינויים, אישורים, דיווחים ומסמכים רלוונטיים נוספים לפנקס הכללי ולהחזיק העתק מהם באתר הבנייה.

3. בקר בטיחות

- ❖ **תפקיד חדש הממונה על ידי המזמין.**
- ❖ **כשירות** - יוכל להתמנות כבקר בטיחות מי שהנו מהנדס/הנדסאי רשום בענף הנדסה אזרחית, או ממונה על בטיחות שעבר השתלמות ענפית בבנייה. הבקר אינו רשאי לשמש באותו אתר כמנהל עבודה, מנהל אתר או ממונה על הבטיחות.
- ❖ **שגרת בקורות ודיווח** - הבקר יקבע ויערוך ביקורים באתר לפחות בשלבי חפירות, ביסוס, שלד וגמר, ולכל הפחות אחת לשלושה חודשים. בביקוריו באתר עליו לבדוק את יישום תוכנית הבטיחות והמענים לסיכונים כפי שהוגדרו בתוכנית, ולדווח למזמין ולמבצע הבנייה על ממצאי הביקור בהתאם לדרישות שפורטו בתקנות החדשות, בתוך 48 שעות ממועד הביקור.
- ❖ **דיווח על סיכונים** - על הבקר לדווח באופן מיידי על סיכון שאינו קביל לפי תוכנית הבטיחות והוא רשאי לדווח גם על סיכון אחר שמצא. הדיווח הנו למזמין, למבצע הבנייה, למנהל האתר ולמנהל העבודה.

4. מנהל אתר

- ❖ **תפקיד חדש הממונה על ידי מבצע הבנייה.**
- ❖ **חובת מינוי מנהל אתר** - באתרי בנייה ששטחם 15,000 מ"ר לפחות. באתר בנייה שאינו מחויב במינוי מנהל אתר, יחולו החובות החלות על מנהל אתר על מנהל העבודה⁸.
- ❖ **כשירות** - יוכל להתמנות כמנהל אתר מי שהנו מהנדס/הנדסאי רשום בענף הנדסה אזרחית, שאינו משמש באותו אתר כמנהל עבודה או כבקר בטיחות;
- ❖ **אישורים ובקורות תקופתיות** - יאשר בחתימתו מתן מענים לסיכונים שבתוכנית הבטיחות בשלבי הבנייה השונים, יערוך בקרה אחר יישומם לפחות אחת ל-30 ימים. יקיים בקרה, אחת ל-30 ימים לפחות, כי מתקיימות הדרכות לעובדים באתר כנדרש. ימסור דוחות על הבקורות שערך למבצע הבנייה;

⁸ עם זאת, אם מונה מנהל אתר באתר שאינו מחויב במינוי, יחולו החובות על מנהל האתר שמונה ולא על מנהל העבודה.

❖ **תוכניות הנדסיות** - יאשר בחתימתו כי קיימות התוכניות ההנדסיות הנדרשות לפי התקנות הרלוונטיות;

❖ **סמכות הפסקת עבודה** - אם מצא כי מתקיים סיכון שאינו קביל לפי תוכנית הבטיחות ושחסרים משאבים למתן מענה לסיכון לפי תוכנית הבטיחות, יורה על הפסקת העבודה הקשורה בסיכון וידווח מיד למבצע הבנייה, למזמין ולבקר הבטיחות.

5. מנהל עבודה

❖ **כשירות וחינוך** - בתקנות החדשות הוסדר ניהול מרשם מנהלי עבודה. תוקף רישומו של מנהל עבודה במרשם הוגבל לחמש שנים, והרישום יחודש בכפוף לעמידה בתנאים (ניסיון בפועל של 90 ימים לפחות והשלמת שתי השתלמויות). מנהל עבודה שנמחק מהמרשם או שרישומו לא חודש, יידרש לעבור בחינה.

❖ **הגדרת תפקיד כללית** - כאמור, תפקידו של מנהל עבודה הוגדר בתקנות החדשות כמי שאחראי **"לפקח מטעם מבצע הבנייה על עמידה בהוראות הנוגעות לבטיחות העובדים לפי תקנות אלה ולבצע כל חובה שהוטלה על מנהל העבודה לפי כל דין"**.

❖ **הגדרת חובות ספציפיות** - מנהל העבודה מחויב להשגיח כי התקנת גידור, התקנת פיגום ממוכן והקמת מבנה מתכת מבוצעות על פי התוכנית ההנדסית, וכן עליו לפקח על התקנה, פירוק או שינוי של פיגום שלוח או זיזי. אם העבודה אינה תואמת את התוכנית, עליו להפסיקה ולא לחדשה עד להתאמתה. בנוסף עליו לערוך ביקורות בטיחות שונות, בתדירות של פעם ביום או יותר, בהתאם למפורט בתקנות החדשות, ולתעד את תוצאות הביקורת בפנקס הכללי.

6. ממונה על הבטיחות

❖ **התקנות החדשות מוסיפות וקובעות הוראות ייחודיות לגבי ממונה על הבטיחות באתר בנייה**. זאת, נוסף על ההוראות הקיימות בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996 (להלן: **"תקנות הממונים"**), אשר מסדירות את מינויו, תפקידו וסמכויותיו של ממונה על הבטיחות בענפים שונים (ולרבות באתרי בנייה).

❖ בהתאם לתקנות החדשות, אם מינה מבצע הבנייה ממונה על הבטיחות מכוח תקנות הממונים, בנוסף לחובותיו, יחולו על הממונה גם **חובות הדיווח הבאות**:

- מפגעי בטיחות וגהות או הפרה של הוראות בטיחות – אם איתר הממונה מפגעים הפרות מסוימים, כמפורט בתקנות החדשות, ידווח עליהם גם למנהל העבודה ולמנהל האתר, בסמוך ככל האפשר למועד גילוי המפגע ובתוך 48 שעות לכל המאוחר. הדיווח יכלול, בין היתר, מפגעים והפרות עליהם כבר דיווח וטרם טופלו;
- הפסקת עבודה מכוח תקנה 10(א)(16) לתקנות הממונים עקב סיכונים חמורים⁹ – אם הורה הממונה על הפסקת עבודה בנסיבות האמורות, וזאת בשל סיבות שנקבעו בתוספת הראשונה לתקנות החדשות¹⁰, עליו לדווח באופן מיידי גם למנהל העבודה, לבקר הבטיחות, למנהל אתר אם מונה, **וכן להודיע על כך למפקח העבודה האזורי באמצעות טופס מקוון**.

⁹ הפסקת העבודה כאשר נשקפת סכנה מיידיית לחייו או בריאותו של עובד.
¹⁰ התקנות החדשות מפרטות, בתוספת הראשונה, 11 מקרים בהם תימסר הודעה כאמור.

תוכנית לניהול בטיחות ותוכנית ארגון בטיחות

❖ התקנות החדשות קובעות חובה להכנת תוכנית בטיחות בהתאם למספר העובדים באתר:

- **תוכנית לניהול הבטיחות**¹¹ - נדרשת באתר בנייה שבו מעסיק מבצע הבנייה, בעצמו או באמצעות קבלן ראשי או קבלני משנה, **50 עובדים לפחות בו זמנית**. התוכנית תיכתב על ידי ממונה בטיחות בעל אישור כשירות שעבר השתלמות ניהול סיכונים (או ע"י מי שאישר מפקח עבודה ראשי).

- **תוכנית ארגון בטיחות**¹² - נדרשת באתר בנייה שבו מעסיק מבצע הבנייה, בעצמו או באמצעות קבלן ראשי או קבלני משנה, **עד 49 עובדים בו זמנית**. התוכנית תיעשה לפי התוספת השלישית לתקנות החדשות, שם נקבעו הפרטים שעליה לכלול. הוראה זו אינה חלה באתר בנייה שהעבודות בו הן עבודות שיפוץ שלא נדרש לגביהן אישור מהנדס ובעבודות הפטורות מהיתר בנייה.

❖ מבצע הבנייה אחראי על הכנת תוכנית הבטיחות ועליו לאשר את התוכנית בחתימתו.

❖ העתק התוכנית יצורף לפנקס הכללי ויימצא באתר הבנייה.

התקנות החדשות - מועד תחילה

❖ כאמור, התקנות החדשות יכנסו לתוקף **בתאריך 16.10.26**.

❖ נזכיר כי **במקביל לכך, בתאריך זה יכנסו לתוקף שני תיקונים רלוונטיים נוספים:**

- תיקון לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007 - במסגרתו נקבע מיהו מדריך הרשאי לבצע הדרכות לעבודה בגובה. לחוזר תמציתי שהופץ בנושא [לחצו כאן](#).
- תיקון לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999 - תיקון הכולל שינויים בחובת מתן הדרכות לעובדים ובתיעוד ההדרכות, וכן את הרחבת מסירת מידע ופרסומים בשפות המובנות לעובדים. בנוסף נקבעה בתיקון זה הוראת שעה ספציפית לעובדים זרים המועסקים בעבודות בנייה, המחייבת מתן הדרכה נוספת. לחוזר תמציתי שהופץ בנושא [לחצו כאן](#).

הפניות

- ❖ לנוסח התקנות החדשות כפי שפורסם ברשומות [לחצו כאן](#).
- ❖ למדריך מקוצר בעניין אחריות בעלי תפקידים מכוח התקנות החדשות, שפורסם על ידי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית בשיתוף פעולה עם המוסד לבטיחות ולגהות, [לחצו כאן](#).
- ❖ לשאלות ותשובות בקשר לתקנות החדשות כפי שפורסמו באתר משרד העבודה, [לחצו כאן](#).

¹¹ כמשמעותה בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תוכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013.

¹² כמשמעותה בתקנה 166 לתקנות החדשות.

כאמור, ריכזנו במסמך זה את השינויים המרכזיים בתקנות החדשות, בנוגע לבעלי תפקידים באתר בנייה ואחריותם, וכן באשר לתוכנית הבטיחות. אין באמור כדי למצות את כלל השינויים בתקנות החדשות, ועל כן הנכם נדרשים לעיין בנוסח התקנות המלא כפי שפורסם ברשומות.

בכבוד רב,
חטיב מוראד
יו"ר ועדת העבודה

המידע שלעיל הנו בבחינת מידע כללי ותמציתי בלבד, ואינו מהווה חוות דעת או יעוץ משפטי.